

om bortfald af sundhedsvedtægtsbestemmelser. Ved bortfald af bestemmelser om pligt til vandværkstilslutning, svarende til bestemmelsen i § 9, stk. 1, i mønstervedtægten for Københavns omegnskommuner, kan der være spørgsmål om at lade bestemmelserne afløses af landvæsensretsafgørelser efter nærværende forslags § 25.

Til § 68.

Stk. 1, hvorefter alle tidligere givne eller fastsatte vandindvindingsrettigheder opretholdes, stemmer med KF § 39, stk. 1, 1. punktum. Det fremhæves dog, at rettighedernes indhold til en vis grad ændres som følge af lovforslagets bestemmelser, herunder at lovforslagets bestemmelser om ændring og bortfald af rettighederne kommer til anvendelse på de ældre rettigheder. Hvad særligt angår § 30, stk. 2, hvorefter landvæsenskommissionernes tilladelser til at benytte grundvand til landbrugsvanding og dambrug kan tilbagekaldes uden erstatning efter mindst 15 års forløb, bemærkes, at den tilsvarende bestemmelse i KF § 13, stk. 2, fremtrådte ikke som en regel om bortfald af indvindingsret, men som en regel om, at landvæsenskommissionerne fremtidig skulle tidsbegrænse sådanne rettigheder til 15 år. Som følge heraf ville bestemmelsen ikke få virkning for allerede givne tilladelser til landbrugsvanding og dambrug, og 1961-betænkningen udtaler i denne forbindelse side 75, spalte 1, at man ikke har ment at burde lade tidsbegrænsningen gælde for de allerede givne rettigheder, da dette „synes at kunne komme i strid med gældende ret“. Efter ministeriets opfattelse kan det lovligt bestemmes, at tilbagekaldelsesmuligheden efter 15 år skal omfatte også tidligere landbrugsvandings- og dambrugsrettigheder, og det kan ikke udelukkes, at spørgsmålet om sådant bortfald kan få betydning f. eks. for store jyske byers vandforsyning. Det vil, navnlig som årene går, være unaturligt at gøre forskel på rettigheder meddelt før og efter cirkulære nr. 248 af 10. december 1959, hvorfor indenrigsministeriet har fundet det rettest at foreslå, at også denne bortfaldsregel omfatter allerede givne rettigheder.

Efter stk. 2, 1. pkt., er allerede foregående vandindvinding, som hverken skulle have tilladelse efter den tidligere lov eller efter lovforslaget, vedblivende lovlig, men er underkastet forskellige af reglerne i lovforslaget. Om resten af stk. 2 bemærkes:

Som det fremgår af bemærkningerne til § 13, stk. 3, var der et større antal vandforsyningsanlæg, som i strid med 1926-lovens regler undlod at søge tilladelse fra en landvæsenskommission. I de senere år har en række af disse anlæg af sig selv søgt tilladelse, enten i forbindelse med udvidelse af deres

vandindvinding, eller fordi oprettelsen af nye vandværker i nærheden gjorde det sikrest for dem at få deres indvindingsret fastslået. Der findes imidlertid stadig et stort antal i strid med loven ikke tilladte anlæg fra de pågældende år. Noget forsøg fra det offentlige side på at få disse anlæg til at søge tilladelse er der som helhed ikke blevet gjort. I ganske enkelte tilfælde har indenrigsministeriet dog gjort skridt til civilretligt sagsanlæg mod vandværker, der fandtes sundhedsmæssigt særligt utilfredsstillende.

Det var tanken bag KF, at der for disse anlæg burde søges landvæsenskommissionstilladelse efter den nye lov, hvis de også efter den nye lov skulle have sådan tilladelse. Det var vel begrænset, i hvilket omfang landvæsenskommissionen under en tilladelsessag kunne indvirke på disse allerede oprettede anlæg, men en vis teknisk og sundhedsmæssig gennemgang med rettelse af udpræget uheldige forhold ville dog kunne ske, og det ville endvidere under nutidens pres på vandforbruget mange steder kunne være af værdi at få opgjort, hvor stor en del af vandbeholdningen de pågældende anlæg beslaglagde. Man ville dog, jfr. bemærkningerne til KF § 38 in fine, ikke stille forslag om en regel, hvorefter anlæggene skulle indhente tilladelse inden en vis frist efter lovens ikrafttræden, idet man ikke ønskede at udstyre anlæggene med nogen legalitet i tiden indtil fristens udløb.

Indenrigsministeriet er enig i, at det vil være af værdi at få disse anlæg behandlet ved landvæsensret eller — hvis de er af den i nærværende forslags § 12 nævnte art — af kommunalbestyrelsen, hvilket nu vil kunne gennemtvinges ved straffesag efter § 66, stk. 1. Man mener dog, at dette i hvert fald ikke uden betydelige administrative vanskeligheder vil kunne gennemføres inden for en kort frist. Det bør dog ubetinget ske, når særlige sundhedsmæssige forhold gør det påkrævet.

Imidlertid findes der en gruppe vandforsyningsanlæg, som har været lovlige efter 1926-loven, uanset at de efter deres art krævede landvæsenskommissionsgodkendelse, men ikke har fået godkendelse, nemlig anlæg, som eksisterede allerede ved 1926-lovens ikrafttræden. Efter 1926-lovens § 7 havde disse anlæg ret til at fortsætte deres indvinding i hidtil udnyttet omfang, hvis de inden 2 år efter lovens ikrafttræden søgte indvindingen fastlagt af en landvæsenskommission. De havde imidlertid også ret til at fortsætte uden at søge landvæsenskommissionsbehandling inden for 2-års fristen, men hvis de senere søgte om landvæsenskommissionsgodkendelse, eller andre klagede over deres indvinding på grundvandet, skulle de i så henseende be-